

ZARADENIE DETÍ CUDZINCŮV DO ROČNÍKA

Deti žiadateľov o udelenie azylu, deti azylantov, deti cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana zaraďuje do príslušného ročníka riaditeľ školy po zistení úrovne ich doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o udelenie azylu.

Deti odídencov najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o poskytnutie dočasného útočiska.

Z dôvodu nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno dieťa podmienene zaradiť do príslušného ročníka podľa veku.

(§ 146 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Zaradenie prichádzajúceho žiaka do ročníka a konkrétnej triedy býva pre vedenie školy väčšinou veľmi zložitá. V prípade nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno žiaka podmienene zaradiť do príslušného ročníka podľa veku. Takéto zaradenie sa odporúča prerokovať so zákonným zástupcom žiaka, a to s písomným záznamom o prerokovaní v pedagogickej rade a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka o preradení.

Príslušnú dokumentáciu (informovaný súhlas, zápis z prerokovania so zákonným zástupcom, doklady dokazujúce nedostatočné ovládanie štátneho jazyka) zakladá riaditeľ školy do **osobnej zložky žiaka** a archivuje podľa registratúrneho poriadku školy.

Preradenie žiaka do nižšieho alebo vyššieho ročníka a odôvodnenie uvedie riaditeľ školy v katalógovom liste žiaka.

Pri zaraďovaní žiaka do príslušného ročníka zohrávajú dôležitú úlohu aj tieto faktory:

▪ vek žiaka

Prax ukazuje, že aj napriek neznalosti slovenského jazyka nie je vhodné zaraďovať žiaka do ročníka nezodpovedajúceho jeho veku. V niektorých prípadoch je možné žiaka zaradiť maximálne o jeden ročník nižšie, resp. dvojročný vekový rozdiel. Medzi mladšími spolužiakmi sa žiak väčšinou necíti dobre, môže mať problémy s komunikáciou so spolužiakmi na inej vývojovej úrovni, čo môže prehĺbiť pocity frustrácie a viesť k pasivite alebo k dominantnému až agresívnemu správaniu.

Pri začleňovaní nových žiakov do tried prihliadame predovšetkým na vek dieťaťa a nie na znalosť jazyka. Pri zaraďovaní žiakov do nižších ročníkov si žiaci nevedeli vytvoriť kamarátske vzťahy s mladšími spolužiakmi a povinnú školskú dochádzku v zákonom stanovenej hranici šesťnásť rokov ukončili v nižších ročníkoch (napr. v 7. ročníku z 9. ročníkov základnej školy).

riaditeľka Základnej školy s materskou školou, Odborárska ulica, Bratislava

▪ jazyková bariéra

Ani úplná neznalosť slovenského jazyka neznamena zaradenie žiaka do nižšieho ročníka. Žiak – dieťa cudzincov potrebuje výučbu slovenského jazyka ako cudzieho jazyka, nie vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra z nižších ročníkov, pretože aj tam sa slovenský jazyk učí ako materinský (prvý) jazyk. Preto zaradenie žiaka do nižších ročníkov nie je pre neho žiadnou výhodou. Pre deti cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú základné a rozširujúce kurzy štátneho jazyka. ↗ ZÁKLADNÉ POJMY : TEÓRIA LADOVCA; KURZY ŠTÁTNEHO JAZYKA

V blízkosti školy sa nachádza mnohopočetná komunita Vietnamcov, ktorí prichádzajú na Slovensko počas celého roka. Prichádzajú za svojou rodinou a známymi. V minulosti boli v našej škole realizované kurzy slovenského jazyka pre vietnamskú komunitu, a to v spolupráci s Migračným informačným centrom a v súčasnosti za podpory Únie vietnamských žien. Pre žiakov organizujeme kurzy slovenského jazyka prostredníctvom učiteľov slovenského jazyka. Finančne sú podporené z prostriedkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, prípadne sponzorských darov. Materiálno-technické zabezpečenie je realizované z prostriedkov školy.

riadiateľka Základnej školy s materskou školou, Odborárska ulica, Bratislava

▪ žiaci vo veku 14 – 15 rokov

Pri tejto vekovej skupine žiakov je nutné, vzhľadom na blížiaci sa prechod na strednú školu a Testovanie 9¹, zamerať sa na jazykovú prípravu a zohľadniť túto skutočnosť pri voľbe vhodného ročníka.

▪ žiaci s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním

Ide o žiakov, ktorí vekom patria do určitého ročníka, ale ich dokumentácia ani znalosti tomu nezodpovedajú. Aj napriek tomu by títo žiaci mali byť zaradení do príslušného ročníka podľa veku. Nedostatočné, prerušené alebo inak skrátené vzdelanie by nemalo byť impulzom pre zaradenie žiaka o niekoľko ročníkov nižšie.

- Zistiť vek žiaka a podľa vysvedčenia alebo inej dokumentácie počet absolvovaných ročníkov.
- Vybrať vhodnú triedu s prihliadnutím na celkový počet žiakov v triede, počet žiakov – detí cudzincov v triede, prítomnosť žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, profiláciu triedy, vzťahy v triednom kolektíve.
- V škole s menším počtom žiakov – detí cudzincov nekumulovať v jednej triede vyšší počet žiakov – detí cudzincov (max. 3 – 4 žiaci v jednej triede).
- V škole s vyšším počtom žiakov – detí cudzincov nekumulovať v jednej triede viac ako polovicu žiakov – detí cudzincov.

¹ Na externom testovaní T5 a T9 sa podľa § 155 ods. 5 školského zákona zúčastňujú všetci tzv. „riadni“ žiaci, nie však žiaci – deti cudzincov podmienčne zaradení do príslušného ročníka. Tzn., že žiaci – deti cudzincov, ktorí boli podmienčne zaradení do piateho alebo deviateho ročníka základnej školy v tom istom roku, v ktorom sa koná externé hodnotenie, sa tohto externého hodnotenia nezúčastňujú.

Legislatíva

§ 146 Vzdelávanie cudzincov ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Literatúra

Zaradenie žiaka do ročníka

BERNKOPFOVÁ, Michala – NOSÁLOVÁ, Barbora – TITĚROVÁ, Kristýna – VÁGNEROVÁ, Tereza – VÁVROVÁ, Jana. *Průvodce začleňováním žáků s odlišným mateřským jazykem. Pro základní školy*. Praha : Meta, o. p. s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů, 2019, s. 41 – 43. ISBN 978-80-88171-24-9.

Čo vedieť o utečencoch : Usmernenie, ako pracovať s deťmi utečencov, ktoré zažili stres a traumy [on-line]. UNHCR : zastúpenie UNHCR Austria/Siebert, 219. 41 s. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/sk/wp-content/uploads/sites/24/2020/04/SK-PDF-UNHCR-Guidance-on-Stress-and-Trauma.pdf>

ĐURANOVÁ, Denisa – PÍŠOVÁ, Janka. *Vstupná analýza zameraná na základné informácie týkajúce sa vzdelávania detí cudzincov v Slovenskej republike. Príklad dobrej praxe školy v oblasti inklúzie detí cudzincov* [on-line]. Projekt Erasmus+ č. 2016-1-1-CZ01-KA202-024034 Teacher's training to the inclusion of the children of foreigners. [cit. 04. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.statpedu.sk/sk/o-organizacii/projekty/erasmus-vzdelavanie-ucitelov-k-inkluzii-deti-cudzincov/>

Kolektív autorov. *Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách*. Praha : Meta o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, 2011, s. 27 – 30. ISBN 978-80-254-9175-1.

KVAPIL, Roman et al. *Slovenčina ako cudzí jazyk. Príručka pre učiteľov* [on-line]. Bratislava : MPC, 2018, s. 14 – 16. ISBN 978-80-565-1440-5. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/slovencina-ako-cudzi-jazyk>

Stanovisko MŠVVaŠ SR k problematike testovania žiakov – cudzincov [on-line]. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. [cit. 04. 04. 2021]. Dostupné z: https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/osza/testovanie/11102016.pdf

Usmernenie – Osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky, Vzdelávanie cudzincov [on-line]. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. [cit. 15. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/data/att/19152.pdf>

Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe [on-line]. (Ed. Peter Drál'). Bratislava : Nadácia Milana Šimečku a centrum pre výskum etnicity a kultúry, 2011. 131 s. [cit. 07. 11. 2020]. Dostupné z: [Vzdelavanie-deti-cudzincov-priklady-dobrej-praxe.pdf \(cvek.sk\)](https://www.minedu.sk/data/att/19152.pdf)

Zařazení do ročníku [on-line]. Posledná aktualizácia 2020-12-15 17:27. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.inkluzivniskola.cz/zarazeni-do-rocniku>

Spracovali: PhDr. Janka Pířová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD.

Grafické spracovanie: Ing. Gabriela Némethová

Ilustrácie: Margo Uralskaya

Podklad je súčasťou intelektuálneho výstupu Manuál pre inklúziu detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike v rámci projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý je financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+.

Koordinátori: PhDr. Janka Pířová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD., PhDr. Denisa Đuranová